

V tem hipu priderejo dijaki skozi vrata. Zunaj pri ključanici so videli, kaj se je zgodilo z ubogim dijakom.

„Nesrečnej, kaj si storil!“ vpijejo od vseh strani. Potem tekó k postelji nesrečnega dijaka, pa nobenega znamenja kakega življenja ni bilo več v njem.

Malo besedi je bilo zadosti, da izvé čevljar kaka nesreča se je zgodila vsled majhne šale, ki si jo je ubogi dijak bil izmislil. Berž pokličejo zdravnika; ali česar so se vsi bali, vresničilo se je, to je: mlad in lep dijak je bil zares mertev!

Kaj je zdaj pomagalo vse upitje in žalovanje. Nesreča se je zgodila, in nič se ni dalo več izpremeniti. Nesrečni udarec izpremenil je nepravega merliča v pravega, a nameravano šalo — v najbritkejšo in najžalostnejšo igro.

Pač žalosten konec neumne in nepremišljene šale!

Poveršje zemlje in morja.

Večidel zemljinega poveršja pokriva voda, in le nekoliko več od četrtega dela je suha zemlja ali kópno. Suha zemlja se deli na pet delov, ki se imenujejo: Evropa, Azija, Afrika, Amerika in Avstralija. Pervi trije se imenujejo stari svet, druga dva novi svet, ker sta bila še le v poslednjih časih najdena.

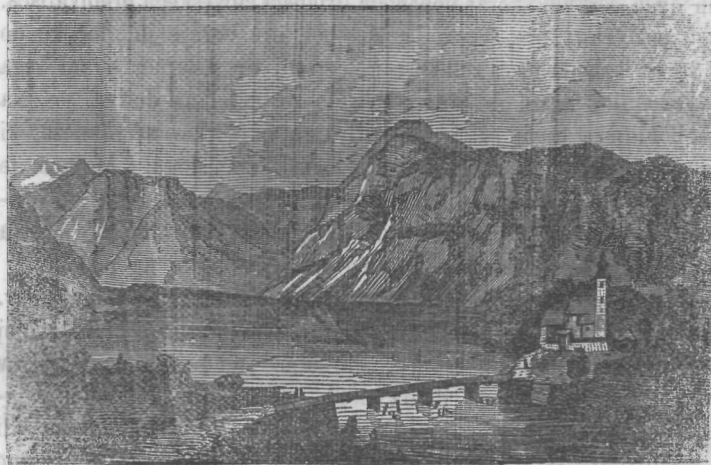
Da si pooditujemo, kakošno je poveršje zemlje, narejamo umetne zemljine krogle iz lesa ali iz terdega papirja, na katere narišemo dežele, morja in druge stvari, ki so na zemlji. Taka krogla se imenuje globus. Na globusu lahko vidite, kateri deli na poveršji zemlje so suha zemlja, kateri so voda, kateri deli se skupaj derže in kateri so nárazen. Pobarvani deli so suha zemlja, beli pa voda.

Na globusu najdete najpred majhen del, v katerem mi prebivamo, namreč v Evropi. Skorej v sredi Evrope je avstrijsko cesarstvo, naša domovina. Na vzhodu od Evrope je Azija, največji del sveta. V Aziji so prebivali prvi ljudje, od tod se je razširil človeški rod na druge kraje po svetu; tam so živeli pobožni očaki, katere je Bog izvolil, da se je ohranila prava vera; tam so pripravljali proroki Zveličarju pot, tam se je prikazal sam sin božji, učil je, terpel, umrl za grehe sveta in ustanovil svojo sveto cerkev, da se kraljestvo božje po svetu razširja. — Proti jugu od nas je Afrika, kjer so velike puščave. Najrodovitnejša dežela v tem delu je Egipt. — Proti zahodu od Evrope, na drugej strani sveta je Amerika, katero je najdel Krištof Kolumb 1492. leta; tam sta dve veliki deželi, kateri skupaj veže ožina. — Na jugu od Azije proti Ameriki je mnogo večjih ali manjših otokov, katere so znajdli v najpoznejšem času; imenujejo se peti del sveta ali Avstralija.

Med temi deli vidimo na globusu prav velike prazne prostore; te nam pa predstavljajo različna morja. Evropi na severu je severno ledeno morje; Afriki na jugu je južno ledeno morje. Imenujemo pa te vode ledeno morje, ker je v teh krajih tak mráz, da je morje večidel vse leto zamerznjeno. Med Evropo in Ameriko je atlantiško morje. Aziji na jugu je indiško morje. Po tem morji pridejo barke, katere nam kavo in različne dišave prinesó iz Indije.

Te barke jadrajo okoli Afrike in pridejo potem v atlantiško morje. To je v zvezi sè sredozemskim morjem, katero je v sredi med Evropo, Afriko in Azijo. Jadransko morje, katero se razprostira od Benetk do Tersta in nekaj našega cesarstva zaliva, je del sredozemskega morja. — Sedaj je pa še prav veliko morje med Azijo, Avstralijo in Ameriko; imenuje se veliki ocean ali tiho morje. — Otroci! vzemite globus v roke in poiščite vse to, kar vam sem tukaj omenil.

Bohinjsko jezero.

Ljubi otroci!

Denes vam podam zopet eno podobo iz naše prelepe slovenske domovine. — Gotovo ste že kedaj čuli o bohinjskem jezeru, nekateri ste že tudi morda bili pri njem. Naj vam je tedaj nekoliko popišem.

Predno si pa je-

zero bolj natanko ogledamo, treba vam je povedati najprej pot, po katerem se pride do njega. Poslušajte tedaj, in zapomnite si dobro, kar vam bodem povedal.

Triglav, ki vam je znan kot najvišja jugoslovenska gora, stoji na meji kranjske in goriške dežele. Na južnem podnožji tega ,sivega poglavarja kranjskih snežnikov' razprostira se globoka bohinjska dolina od vzhoda do zahoda, ki se deli v spodnjo in gorenjo dolino. Dolini sta ločeni po stermem nevisokem hribovji; kjer se pa sprimet, tam je začetek bohinjskega jezera, katero je po legi prav za prav nadaljevanje gorenje doline. Iz njega teče bohinjska Sava po spodnji dolini proti vzhodu. Sava vam kaže pot k jezeru, do katerega se z vozom nikoder drugod priti ne more, nego ravno skozi nižave, katere si je Sava proderla v svojem tisočletnem teku.

Iz slovečega Bleda, kinča naše slovenske zemlje in veselja popotnikov iz vseh krajev omikanega svetá, pelje v Bohinj samo ena cesta, ki gre prvič visoko nad strugo zelene Save skozi prav čedno vas ,bohinjsko Belo', potem se pa oberne navzdol in pelje skozi loge in polja proti savskemu bregu pri vasi Obernje. Zdaj se gre skozi ozko dolinico tik Save; na obeh straneh ceste in Save nako-pičeno je povsod sterma skalovje. Sava se klaverno obrača iz kotla v kotel, od ene do druge strani dolinice in tako nevoljno izpodkopuje staro sivo skalovje. Dalje se gre med poljem in gozdom proti tako imenovanej ,ubitej vodi'. Zdaj